

op de rechten en de plichten, die zijn terug te vinden in de AWR.^{522 523} Dit kan betekenen dat de gewenste fiscale rechtsbescherming, al dan niet geconcretiseerd in wetgeving, in de rechtspraak onvoldoende is terug te vinden, maar ook; dat deze bescherming feitelijk niet goed functioneert of dat de belastingbetaler in verhouding tot zijn rechten, teveel plichten heeft.⁵²⁴

3.2.3 De belemmeringen voor een procedure

Er werd reeds aangegeven dat de individuele belastingbetaler wellicht niet altijd voldoende materiële betekenis kan ontleen aan zijn rechten.⁵²⁵ Het is mogelijk dat hij wordt ontmoedigd om gebruik te maken van zijn rechten, zoals van zijn recht op toegang tot de fiscale rechter.^{526 527} Zowel de vaagheid en de ingewikkeldheid van de wetgeving als de nadelen van procederen kunnen een belemmering vormen voor een procedure.⁵²⁸ Langereis schrijft in dit verband: "De toegang tot de rechter ontbreekt niet alleen ingeval een beroepsweg uitdrukkelijk is uitgesloten, maar in feite evenzeer als de financiële drempels te hoog zijn, de procedure te lang duurt of deze - bijvoorbeeld vanwege het ontbreken van middelen om de uitvoering van belastingbeschikkingen te beletten - niet effectief genoeg is."⁵²⁹ De meningen uit de rechtspraak bevestigen dit vermoeden.⁵³⁰ Medewerkers van de belastingdienst geven aan dat redenen om geen beroep aan te tekenen zijn:

- de betrokkene ziet in dat hij ongelijk heeft.
- de betrokkene voelt zich onzeker en durft niet verder te gaan.
- de betrokkene ziet op tegen de moeite, de tijdsduur en de kosten van procederen. Er wordt veelal een kosten/baten analyse gemaakt.

3.2.4 Het fiscale compromis als oplossing voor een conflict

De moeilijkheid van de rechtsvinding en de nadelen van procederen kunnen de belastingbetaler, maar ook de belastingdienst ertoe brengen om als oplossing voor een conflict te kiezen voor een fiscaal compromis. Langereis zegt over het fiscale compromis: "In een studie over de omvang van het beroep in belastingzaken kan een beschouwing over het fiscaal compromis niet ontbreken. Dit fenomeen speelt daarvoor reeds te lang een belangrijke rol in de fiscale rechtspraak."⁵³¹

⁵²² J.B.H. Röben[5, blz. 135, 136].

⁵²³ J.A. Smit[6].

⁵²⁴ Zie hoofdstuk 4.7.

⁵²⁵ Zie hoofdstuk 1.

⁵²⁶ Het recht op toegang tot de rechter is vooral terug te vinden in de Europese wetgeving.

⁵²⁷ H.J. Hofstra[2]: "Anders dan de Nederlandse Grondwet kent artikel 6 EVRM, evenals artikel 14 IVBPR, de burger het recht op toegang tot de rechter bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en plichten." (blz.327)

⁵²⁸ N.E. Alera, K. van Duyvendijk[7, blz.226].

⁵²⁹ Ch.J. Langereis[1, blz.29].

⁵³⁰ Zie voor een volledige weergave van de resultaten van het empirisch onderzoek: bijlage 2.

⁵³¹ Ch.J. Langereis[1, blz.311].